

JAUNŪJŲ TURISTŲ CENTRO RUDUO SU TARMĖMIS

Šiaulių jaunųjų turistų centro mokiniais, dalyvaujantiems trumpalaikėje neformaliojo vaikų švietimo programoje “Buvom, esam, būsim”, skirtoje Tarmių metams, spalio mėnuo ir Rudens prabėgo neįprastai greitai. Keturiasdešimt aštuoni aktyviausi programos dalyviai, visų Šiaulių jaunųjų turistų centro ugdymo krypties atstovai, tris dienas stovyklavo Kuršių nerijoje ir domėjosi vakarų žemaičių tarmės vartojimu, aplankė žymiausius Kuršių nerijos objektus, ieškojo, kažkada vartotos kuršininkų tarmės pavyzdžių. Stovyklos ekspedicijos užduotis teko atlikti bendradarbiaujant su Juodkrantės Liudviko Rėzos kultūros centro darbuotojais. Įspūdinguose sengirės šlaituose stovyklautojus stebino Raganų kalno skulptūros, o kelionė Naglių gamtos rezervato takais padovanojo rudeniškos gamtos grožį. Stovyklautojai pabuvojo Nidos vidurinėje mokykloje. Bendraudami su mokytojais, mokiniais domėjosi, kaip tokios mažos, bet labai jaukios mokyklos mokiniai (jų tik 139) mini Tarmių metus. Šiauliečiai Nidoje vykdė apklausą apie vartojamas tarmes, kalbino vietinius gyventojus. Tomo Mano muziejuje, V.K. Mizgirių galerijoje bendravo ir su Nidos svečiais. O orientacininkai dar ir neįprastą išpūdžių patyrė bėgiodami po Parnidžio kopą, nes tuo laiku Nidoje vyko orientavimosi sporto varžybose “Lietuvos taurė”. Jau grįždami namo mokiniai ir jų mokytojai Artūras Gapšys, Genovaitė Beleckaitė, Jūratė Petkuvienė, Daugirdas Stonys, Adolfina Vitkauskaitė, pasidžiaugė įgyvendinta stovyklos ekspedicijos programa, suteikta galimybe artimiau prisiliesti prie Kušių nerijos žmonių gyvenimo.

Likusieji Šiauliuose Jaunųjų turistų centro mokiniai taip pat nenuobožiavo. Artėjant Rudens atostogoms, turizmo ir kraštotyros grupių mokiniai ir mokytojos Julija Antonova, Diana Kazlauskienė, Jurgita Stuopelienė, Stanislava Staškuvienė, nusprendė, kad dar ne visos “sostinės” Lietuvoje aplankytos. Tad, parengus išvykos klausimyną, viena Rudens atostogų diena buvo skirta susipažinti su Telšiais ir įsitikinti, kad šioje sostinėje kalbama žemaitiškai. Jaunieji kraštotyrininkai ir turistai kelio traukiniu. Pažintis prasidėjo nuo skulptūros „Žemaitijos gaublys“, kur pavaizduotos Žemaitijos vietovės atitinka realų žemėlapi. Kad Telšiai stovi ant septynių kalvų, šiauliečiai įsitikino suradę žaidimą-skulptūrą „Pažink Žemaitijos sostinę“. Ridenant metalinį rutuliuką takeliais objektų link, jie “aplankė” visą miestą. Mokiniai ir pėstute keliavo po miestą ir grožėjosi sutvarkytu ir skulptūriniais akcentais išpuoštu miestu. Sužavėjo „Didžioji Žemaičių siena“, kurioje Žemaitijos ir miesto istorija pabuvojo ir prie vienintelio fontano Lietuvoje su geriamu vandeniu. Išvykos dalyviai grožėjosi sutvarkyta Masčio ežero pakrante. O muziejaus „Alka“ gido pasakojimas žemaičių tarme susipažindino su įdomiausiomis ekspozicijomis. Ir visur šiauliečius lydėjo žemaitiška tarmė. Tad mokiniai juokavo, kad gal užienyje svečiuojasi.

Šiaulių krašto tarmės puoselėjimui ir sportinių turistinių gebėjimų tobulinimui trijų dienų stovykla buvo organizuota ir Bubiuose. Sutarta, kad bus bendraujama tik tarmiškai. Tad dvidešimt keturiems stovyklautojams teko ne tik orientavimosi sporto technikos pratybose dalyvauti ar turistinio žygio į Pageluvį maršrutą įveikti. Tarmiškai rašyti nesisekė, tačiau žaismingai aptarti svarbiausius dienos įvykius, sekėsi visai neblogai. Stovyklos vadovus Artūrą Gapšį, Evaldą Liekmanį stebino stovyklautojų išradingumas, žinios, o mokiniai įsitikino, kad tarmes pažinti ir jas puoselėti galima įvairiausiomis formomis.

Programos “Buvom, esam, būsim”, skirtos Tarmių metams vykdymas artėja į pabaigą. Jos dalyviai aptarė įvykdytas veiklas, pasidžiaugė, kad dalyvaudami programos ekspedicijoje “Tarmių skrynelė” aplankė daugelį Lietuvos regionų ir visai kitaip pažino Lietuvą, realia patirtimi suvokė, kokia svarbi tarmė tautinės tapatybės išsaugojimui.

Informaciją pateikė Genovaitė Beleckaitė